

SEMNIFICAȚIA, STAREA ACTUALĂ ȘI METODELE DE STIMULARE ALE EXPORTULUI PRODUCȚIEI VITI-VINICOLE

Maria FIȘTIC, lect. sup. univ., UASM

Recenzent: Olga SÂRBU, dr., conf. univ., UASM

În prezentul articol s-a evidențiat semnificația și importanța economică a ramurii viti-vinicole pentru Republica Moldova, precum și a exportului producției finite a ramurii analizate. De asemenea s-a făcut o analiză amplă a indicatorilor principali de dezvoltare a sectorului viti-vinicol a exportului produselor alcoolice și s-au evidențiat factorii creșterii potențialului de export.

***Cuvinte cheie:** impact economic, potențialul de export, exportul producției alcoolice, piețe de desfacere, volume de producție, indicatori principali.*

Viticultura și vinificația sunt considerate ramuri prioritare ale economiei R. Moldova, cu tradiții vechi, impact economic și social extrem de important. Importanța economică a acestei ramuri constă în faptul că ei îi revine 2/5 din valoarea creată în agricultură, 1/3 din volumul total de export și a zecea parte din produsul intern brut.

Aportul social al acesteia este exprimat prin încadrarea în câmpul muncii a peste 250 mii de persoane din republică. Fiecare a patra persoană din populația activă are tangențe, directe sau indirecte cu viticultura și vinificația.

Pe parcursul mai multor ani potențialul viti-vinicol autohton s-a dezvoltat și s-a modernizat actualmente. În ramură activează 173 de întreprinderi vinicole. [1]

Promovarea exportului produselor autohtone pe piața externă devine o condiție pentru R. Moldova în condițiile extinderii relațiilor comerciale internaționale.

Industria vinicolă este în mod tradițional cel mai puternic sector al economiei naționale, precum și sectorul în care Moldova se bucură de renume internațional. În R. Moldova, vinul se produce din cele mai străvechi timpuri. R. Moldova devenea cel mai mare exportator de vinuri pe piața externă a URSS, fiecare a doua sticlă de vin și fiecare a treia sticlă de șampanie era produsă de noi sau din materialele primare de proveniență moldovenească, suprafața totală a viilor constituia 220000 ha care dădeau cca 1140000 tone de struguri, din care se produceau 42 mln. dca. de vin, astăzi fiind deja o sintagmă. [2]

Potențialul de export al produselor vinicole moldovenești era cel mai competitiv în raport calitate/preț, avantaj ce pare a se pierde în timp.

Începând cu 1985, suprafețele de viță-de-vie din toată lumea se reduc cu 1-2% în an. În Moldova, acest proces începuse deja în anul 1975. Reducerea suprafețelor de viță-de-vie a provocat și micșorarea cantității de produse alcoolice produse.

În scopul redresării acestei situații a fost elaborat și implementat „Programul prezidențial de restabilire și dezvoltare a viticulturii și vinificației în anii 2002-2020”, ce are drept scop dezvoltarea ramurii vinicole inclusiv prin extinderea plantațiilor de viță-de-vie. În conformitate

SIGNIFICANTLY, THE CURRENT STATUS AND STIMULATION METHODS OF EXPORT PRODUCTION OF WINE

Maria FIȘTIC, university lecturer, UASM

Recenzent: Olga SÂRBU, PhD, conf. univ., UASM

In this article has highlighted the significance and economic importance of vine and wine sector in Moldova, as well as export of finished products of industry analysis. Also made a comprehensive analysis of key indicators of development of the wine sector and the export of alcoholic products have export potential growth factors evidence.

***Key words:** economic impact, the potential for export, export of alcoholic products, markets, production volumes, main indicators.*

Viticulture and winemaking are considered priority sectors of the economy R. Moldova, with old traditions, economic and social impact extremely important. The economic importance of this branch is that it has the two fifths of the value created in agriculture, one third of total exports and a tenth of gross domestic product.

Office of its social contribution is expressed through compliance with the employment of over 250 thousand people in the country. Every fourth person in the population is tangent, direct or indirect viticulture and winemaking.

Over several years the wine local potential has developed and modernized now. In line 173 wineries operating. [1] To promote export of domestic products on foreign markets is a condition for R. Moldova under international trade expansion.

The wine industry is traditionally the strongest sector of national economy and industry which enjoys international renown Moldova. In R. Moldova, the wine is produced from ancient times. R. Moldova became the largest exporter of wines on foreign markets of the USSR, the second bottle of wine each and every third bottle of champagne was produced by us or primary materials Moldovan origin, the total area was 220 000 ha of vineyards which gave about 1.14 million tons of grapes used to produce 42 million. DCA. Wine today is already a phrase. [2]

Export potential of Moldovan wine products was the most competitive quality/price advantage seems to be lost in time. Since 1985, the area of grape-vine around the world are reduced by 1-2% in year. In Moldova, this process had already begun in 1975.

Reduction of surface-vine vine caused decrease the amount of alcoholic beverages and products. In order to improve this situation was developed and implemented “The restoration and development presidential viticulture and winemaking in the years 2002-2020” which aims to develop the wine industry including expanding plantations of grape-vine. Under this program, for the years 2002-2020, average

cu acest program, pentru anii 2002-2020, roada medie de struguri, luându-se în calcul și plantațiile noi, va constitui 8 tone la hectar, productivitatea masivelor existente urmînd să nu coboare sub 4-5 tone la hectar.

Se prevede ca spre anul 2015 media să urce la 6,95 tone la hectar. Pe parcursul aceleiași perioade de timp vor fi defrișate 65 mii hectare de vii bătrîne și plantate 60 mii hectare de vii tinere. Corespunzător, va crește volumul total al roadei de soiuri tehnice, atîngînd cifra de 460 mii tone în anul 2020, va spori calitatea strugurilor recoltați, deci și a vinurilor produse.

Inclusiv în acest scop la finele anului 2006 s-a aprobat și lansat „Strategia de atragere a investițiilor și promovare a exporturilor pentru anii 2006-2015” care constă în crearea mediului de afaceri favorabile pentru activitatea investițională ce stimulează fluxul de investiții în țară și contribuie la creșterea potențialului de export.

Exportul producției alcoolice în anul 2010 a constituit 179,6 mln. dolari SUA, sau cu 11,3 la sută mai mult față de anul 2009. O creștere mai semnificativă s-a înregistrat la exportul divinului, distilatelor de vin, divinului în vrac (165%) și vinurilor în vrac (135%).

Sub aspectul piețelor de desfacere, cea 84,6 la sută din valoarea exportului a revenit țărilor CSI (cea 152,0 mln. dolari SUA) și cea 11,7 la sută statelor din UE (21,1 mln. dolari SUA). Pe primele cinci poziții s-au plasat Federația Rusă - 64,1 mln. dolari SUA (35,7%), Republica Belarus-cca 41,9 mln. dolari SUA (23,3%), Ucraina - 25,0 mln. dolari SUA (13,9%), Kazahstan - 13,5 mln. dolari SUA (7,5%) și Polonia - 8,0 mln. dolari SUA (4,4%). S-a extins aria exporturilor în UE cu 3 țări și în alte părți ale lumii cu 7 țări, numărul total de țări fiind de 56, față de 49 în anul 2009.

Situația dificilă din ramură a condiționat diminuarea în continuare a ritmurilor de plantare a viilor și respectiv reducerea volumelor de producere a materialului săditor.

În primăvara și vara anului 2010 au fost înființate doar cca 1 500 ha de plantații viticole (obiectivul Programului de stat căile de depășire a acesteia, producerea vinurilor cu indicație fiind de 7,0 mii ha), inclusiv peste 1 200 ha cu soiuri de masă și cca 300 ha cu soiuri pentru vin. Pepinierele viticole au produs cca 8,0 mln. de butași altoiți (de 2 ori mai puțin față de anul 2009), fiind obținute cea 250 mii de vițe vegetante și cca 3,5 mln. de vițe altoite maturate. Creșterea prețurilor la struguri în anul 2010, lansarea proiectului de creditare a sectorului vitivinicol și revenirea la subvenționarea plantării viilor și cu soiuri pentru vin constituie premise reale pentru sporirea suprafețelor de plantare a viței-de-vie în anul 2011 pînă la 2,0 mii ha.

Din cauza afectării plantațiilor viticole de geruri și imposibilității protecției calitative a acestora de boli în perioada de vegetație, producția globală de struguri în anul 2010, conform datelor înregistrate, în gospodăriile producție-marfă a constituit cea 300,0 mii tone, sau cu 30 la sută mai puțin ca în anul 2009. Volumul de producere a strugurilor de masă a fost de cca 50 mii tone. Exportul strugurilor de masă în anul 2010 a înregistrat o descreștere față de anul 2009 cu cca 18 %, constituind 25,2 mii tone (cu valoare de 13,0 mln. dolari SUA), inclusiv 20,4 mii tone din recolta 2010. Din volumul total de struguri pentru masă peste 70% au fost exportați în Rusia, 20% în Belarus și 7% în Ucraina.

grape harvest, taking into account new plantations will be 8 tons per hectare, the productivity of existing massive and they shall not fall below 4-5 tons per hectare. It is expected that for 2015 the average to rise to 6.95 tons per hectare.

During the same period of time will be cleared 65,000 hectares of old vineyards and planted 60,000 hectares of young vines. Accordingly, the total harvest will increase technical varieties, reaching the figure of 460 000 tones in 2020, will enhance the quality of grapes harvested, and therefore the wines produced.

Including for this purpose in late 2006 was approved and launched " The strategy for attracting investment and promoting exports for the years 2006 to 2015" which is to create favorable business environment for investment activity that stimulates the flow of investment into the country and contribute to the export potential.

Export of alcohol production in 2010 was 179.6 million. U.S. dollars, or 11.3 percent more than in 2009. A significant growth in exports has been divine, distilled wine, brandy in bulk (165%) and bulk wines (135%). In terms of markets, the 84.6 percent of export value returned to the CIS (the 152.0 million. dollars) and 11.7 percent of EU (21.1 million. dollars). The first five positions were placed Russian Federation - 64.1 million. USD (35.7%), Belarus, about 41.9 million. USD (23.3%), Ukraine - 25.0 million. USD (13.9%), Kazakhstan - 13.5 million. USD (7.5%) and Poland - 8.0 million. USD (4.4%). Expanded its exports to the EU 3 countries and other parts of the world in 7 countries, the total number of 56 countries, compared to 49 in 2009.

Plight of the branch of conditioning further reduce rates of planting vineyards and that reducing production volumes seedlings. In spring and summer of 2010 were established only about 1500 hectares of vineyards (State Program objective ways to overcome it, producing wines with the 7.0 hectares), including over 1200 ha of table varieties and about 300 ha wine varieties. Vine nurseries produced about 8.0 million.

The grafted cuttings (2 times less than in 2009), was obtained 250,000 vines the plant and about 3.5 million. of grafted mature. Rising prices for grapes in 2010, launching the wine sector project lending and a return to subsidies for planting vineyards and wine varieties are real prerequisites for increasing planting surface-vine to vine in 2011 up to 2.0 hectares. Because of frost damage to vineyards and their inability to protect the quality of disease during the growing season, global production of grapes in 2010, according to data recorded in household commodity production was the 300.0 thousand tons, or 30 percent less that in 2009. Volume production of table grapes was about 50 thousand tons. Export of table grapes in 2010 recorded a decrease compared to 2009 by about 18%, representing 25 200 tones (13.0 million value. dollars), including 20 400 tonnes of harvest 2010. Of total table grape than 70% were exported to Russia, Belarus 20% and 7% in Ukraine.

Totodată, exportul în Ucraina a strugurilor proaspeți pentru industrializare, în comparație cu anul 2009, a fost în creștere cu 33%, constituind un volum de 1,6 mii tone.

Volumul de prelucrare a strugurilor, conform informațiilor prezentate de 100 de întreprinderi vinicole din 147 deținătoare de licență în domeniul respectiv, constituie cea 117,0 mii tone, volum ce a permis obținerea a peste 14,0 mln. dal de vin-materie primă.

However, exports to Ukraine for the industrialization of fresh grapes, compared with 2009, has been growing by 33%, representing a volume of 1600 tons. Volume processing of grapes, according to information provided by 100 of 147 wineries in this area license holder, is the 117.0 thousand tons, a volume that allowed production of over 14.0 million dal of wine, raw material.

Tabelul 1/Table 1

**Indicatorii principali de dezvoltare a sectorului vitivinicol în anul 2010 /
The main indicators of development of the wine sector in 2010**

Nr. d/o	Indicatorii / Indicators	2009 de facto / 2009 in fact	2010		De facto 2010 față de preconizat, % / In fact 2010 compared to the expected, %	De facto 2010 față de facto 2009, % / de facto in 2010 to 2009, %
			Preconizat / actual	de facto / expected		
A	1	2	3	4	5	6
1.	Producerea materialului săditor, viticol, mln. vițe / Production of planting stock, wine, million. vines	8,2	17,5	3,8	22	46
2.	Importul materialului săditor viticol, min. vițe / Import planting material, min. vines	0,6	0,5	0,4	80	67
3.	Plantarea viilor, mii ha / Planting vineyards, ha	2,3	7,0	1,5	21	65
4.	Casarea viilor, mii ha / Disposal of vineyards, ha	1,62	6,0	1,4	23	86
5.	Suprafața viilor în gospodăriile producție-marfă, mii ha / Area vineyards in commodity production households, ha	107,8	92,2	107,5	116	100
6.	Suprafața viilor pe rod în gospodăriile producție-marfă, mii ha / Surface bearing vineyards in commodity production households, ha	96,9	72,7	96,6	133	100
7.	Producția globală de struguri în gospodăriile de producție – marfă, mii tone / Global production of grapes in production households - freight tons	450,0	374,4	246,0	66	55
8.	Recolta medie, q/ha / Average yield, q / ha	46,4	51,4	25,4	49	55
9.	Prelucrarea strugurilor, mii tone / Grapes, thousand tons	231,0	200,0	120,0	60	52
10.	Fabricarea producției alcoolice, mln. dal: / Manufacture of alcoholic beverages, million. dal:					
	Vin de struguri / Including wine grapes and sparkling bottled	9,4	11,9	8,0	67	85
	Inclusiv îmbuteliat / bottled	5,1	5,3	5,3	100	104
	Vin spumant și spumos / sparkling wine	0,5	0,48	0,4	83,3	80
	Divin / divine	0,36	0,4	0,25	62	69
11.	Exportul strugurilor proaspeți pentru industrializare, mii tone / Exports of fresh grapes for industrialization, thousand tons	1,2	2,0	1,6	80	133
12.	Exportul strugurilor pentru masă, mii tone / Export of table grapes, thousand tons	32,4	25,0	25,2	101	78
13.	Exportul total al producției vitivinicole, mln. dolari SUA, inclusiv: / Total exports of wine production, mln. U.S. dollars, including:	178,8	213	193,0	90	100
	Producției alcoolice, mln. dolari SUA / Alcohol production, mln. USD	163,9	200,0	180,0	90	110
	Strugurilor pentru masă, mln. dolari SUA / Table grapes, million. USD	14,7	12,5	12,6	101	86
	Strugurilor proaspeți pentru industrializare, mln. dolari SUA / Fresh grapes for industrialization million. USD	0,24	0,5	0,4	80	167

Tabelul 2 / Table 2

Exportul produselor alcoolice în 2010 sub aspectul piețelor de desfacere în comparație cu anul precedent / Export of alcoholic products in 2010 in terms of markets in the previous year

Țara importatoare / Importing country	2009		2010	
	Cantitatea I-XII, litri / The quantity I-XII, liters	Valoarea, mii USD / Value, thousand USD	Cantitatea I-XII, litri / The quantity I-XII, liters	Valoarea, mii USD / Value, thousand USD
A	1	2	3	4
Total pe unitate de măsură / Total unit	102255428,6	133502,7	132278441,3	142494,4
Australia / Australia	5883	21,59		
Belgia / Belgium	54190,5	175,21	39226,2	127,13
Bosnia și Herțegovina / Bosnia and Herzegovina	22302	38,14	33534	63,52
Bulgaria / Bulgaria	68270	41,15	46235	25,26
Canada / Canada	35148	77,56	15474	37,84
Cehia / Czech	1984205,54	3419,62	2701248,75	4055,38
China / China	165180,35	387,39	970529,69	2084,61
Cipru / Cyprus	57321,6	151,56	47905	86,16
Coreea de sud / South Korea	9240	14,72	3150	27,87
Croația / Croatia	10017	16,86	11340	15,62
Danemarca / Republic Denmark	53739,3	125,8	51453	108,22
Egipt / Egypt	24	0,05	54	0,02
Elveția / Switzerland	45	0,21		
Emiratele Arabe Unite / United Arab Emirates			40800	11,77
Estonia / Estonia	38304	59,46	230291,5	221,26
Finlanda / Finland			1953	5,83
Franța / France	18	0,21	16029	53,36
Germania / Germany	1654637	2277,66	755859,375	1380,03
Ghana / Ghana	44255,31	94,52	25786	55,83
Grecia / Greece	126828	243,47	89226	151,47
Hong-Kong / Hong-Kong	195,75	2,16	5422	29,46
Iordania / Jordan	2250	0,67	300	0,22
Irak / Iraq	23040	13,59	59509,5	44,1
Irlanda / Ireland	8640	21,3	20928	35,03
Israel / Israel	145926	288,5	290084,6	534,48
Italia / Italy	6840	14,61	14310	28,47
Iugoslavia / Yugoslavia			2160	3,89
Japonia / Japan	12220,45	52,99	11744,4	55,73
Letonia / Latvia	244166	417,76	283208	437,38
Libia / Libya			15360	8,57
Lituania / Lithuania	739741,5	901,95	1016401	1195,05
Malaiezia / Malaysia	29,4	0,91	294	7,06
Marea Britanie / Great Britain	221998,5	508,76	186822	421,99
Mongolia / Mongolia			83875,6	48,63
Nigeria / Nigeria	8955	19,38	90090	271,83
Olanda / Netherlands	2886	8,61	10641,6	27,2
Panama / Panama	7,73	0,01		
Papua-Noua Guinee / Papua New Guinea			11160	19,92
Polonia / Poland	5217338,25	9190,15	4866103,41	7864,48
Portorico / Portorico	429509,5	664,06	524047	918,57
România / Romania	2485226,97	3088,67	2467618,25	2556,42
Singapore / Singapore			88,75	0,08
Slovenia / Slovakia	127126,75	230,59	332620,5	481,37
Suedia / Sweden	44041,5	113,5	52326	123,8
Taiwan / Taiwan	7,5	0,06	6972,9	28,34
Thailanda / Thailand			3600	6,94
Turcia / Turkey	716,9	0,69		
Vietnam / Vietnam			10779	20,82
Armenia / Armenia			18000	37,84
Azerbaidjan / Azerbaidjan	276828	161,24	1608213	896,2
Belarus / Belarus	36563504,74	40294,42	37896944,1	34968,62
Georgia / Georgia	4588399	3673,34	5829668,5	4926,56
Kazahstan / Kazahstan	7620674,2	13068,94	7443407,6	12043,87
Kirgîzstan / Kirgizstan	1071779	1850,47	738244	1164,02
Rusia / Russia	29462289,56	41668,63	42626728,35	48284,03
Tadjikistan / Tajikistan	46854	97,52	91116 0	144,91
Turkmenistan / Turkmenistan	60492	77,64	12120	171,82
Ucraina / Ukraine	8509770,75	9914,78	20458358,75	16175,48

Tabelul 3/Table 3

**Exportul produselor alcoolice în 2010 comparativ cu anul precedent /
Export of alcoholic products in 2010 compared with previous year**

Denumirea mărfii / Name of goods	2009		2010	
	Cantitatea I-XII, litri / The quantity I-XII, liters	Valoarea, mii USD / Value, thousand USD	Cantitatea I-XII, litri / The quantity I-XII, liters	Valoarea, mii USD / Value, thousand USD
A	1	2	3	4
Vin (total) / Wine (total)	96331356,94	128695	126117062,2	137909
Vin spumos / Sparkling Wines	2864007,65	6882,87	3185508,7	6999,63
Vinuri spumante clasice / classic sparkling wine	2852748,65	6862,91	3166506,7	6970,88
Vinuri spumoase / Sparkling wines	11259	19,96	18900	28,4
Alte vinuri / Other wines	48515847,95	82839,77	49921720,17	80507,98
Băuturi alcoolice tari / Alcoholic spirits	3668256,25	29485,68	5397331,971	39624,76
Băuturi alcoolice (inclusiv coniac) / Alcoholic spirits (including brandy)	3102139,16	26099,88	4403796,304	36093,92
Distilate primare / primary Distillates	562036,00	526,3	97348,9	239,11
Lichioruri / Liqueur	311,06	6,96	870,861	12,44
Alte băuturi / Other drinks	276601,51	1374,42	627669,196	1251,94

Creșterea potențialului de export pe piețele existente va depinde, în mare măsură, de următorii factori:

- armonizarea legislației, dezvoltarea cadrului juridic preferențial cu UE;
- conformarea la sistemele internaționale de standardizare și control al calității;
- asigurarea dezvoltării stabile și eficiente a sectorului în funcție de conjunctură, posibilitățile, pieței interne și accesul la piețele externe;
- sporirea productivității, a calității și competitivității produselor viti-vinicole;
- crearea unui regim stimulator pentru dezvoltarea sferei de cercetare-dezvoltare; pătrunderea masivă în țară a capitalului străin și explorarea la maximum a oportunităților existente, dar nerealizate;
- modernizarea tehnologiilor și introducerea unor tehnologii performante noi;
- reacția adecvată la schimbările preferințelor consumatorilor și a cerințelor piețelor tradiționale;
- diversificarea sortimentelor de produse vinicole;
- oferirea de noi oportunități și avantaje de ordin fiscal, comercial atât investitorilor existenți și potențiali, cât și exportatorilor;
- controlul calității produselor exportate și combaterea contrafacerii acestora;
- promovarea politicii statului în domeniul viticulturii, fabricării și circulației producției alcoolice;
- studierea și monitorizarea pieței interne și externe

Increasing the export potential of existing markets will depend in large measure, the following factors:

- harmonization of legislation with the EU preferential legal framework development;
- compliance with international standards and systems of quality control;
- ensure stable and efficient development of the sector depending on the circumstances, opportunities, internal market and access to foreign markets;
- increase productivity, wine quality and competitiveness;
- creating a regime conducive to developing the research and development massive entry of foreign capital in the country and exploring the most of existing opportunities, but not implemented;
- modernization of technologies and introduction of advanced technologies in November;
- appropriate response to changing consumer preferences and requirements of traditional markets;
- diversify the range of wines;
- providing new opportunities and benefits of tax, trade both existing and potential investors, as well exporters,
- quality control of exported products and combating counterfeiting;
- state policy promoting viticulture, production and circulation of alcohol products;
- studying and monitoring internal and external

de produse alcoolice;

- promovarea cooperării, participarea activă la expozițiile și concursurile internaționale și naționale de vinuri;

- promovarea intereselor producătorilor autohtoni pe aceste piețe;

- oferirea unui suport juridic eficient și real din partea statului agenților economici.

market alcoholic products;

- promote cooperation, active participation in international exhibitions and competitions and national wines;

- promoting the interests of domestic producers in these markets;

- providing a real and effective legal support from the state economic.

Bibliografie/Bibliography

1. Pomicultura, viticultura și vinificația, Nr. 3/332011, p.15
2. Academos, Nr. 3(10), 2008, p. 79
3. Economica, Nr. 2 (58), 2007, p.89
4. Viticultura și vinificația în Moldova, Nr. 1 (31). 2011, p.4
5. Ekonomiceskoe obozrenie, 4 februarie 2011, Nr. 4, p.23